

Nefndarálit velferðarnefndar um

Ráðherranefndartillögu um norræna samstarfsáætlun um aðlögun flóttafólks og innflytjenda

Tillaga

Norræna velferðarnefndin leggur til að

Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

að hún hrindi í framkvæmd ráðherranefndartillögu um norræna samstarfsáætlun um aðlögun flóttafólks og innflytjenda;

að við framkvæmd samstarfsáætlunarinnar verði tekið mið af tilmælum í A 1672/velfærd: Nefndartillögu um flóttabörn sem koma ein síns liðs;

að skiptast á og þróa líkön/aðferðir til að auka þátttöku flóttafólks og innflytjenda á vinnumarkaði og bæta þannig aðlögun.

Forsaga

Finnska formennskan í Norrænu ráðherranefndinni á árinu 2016 hefur óskað eftir því að setja fólksflutninga og aðlögunarmál á dagskrá. Málefnaumræða hefur farið fram í ýmsum ráðherranefndum og samstarfsráðherrarnir hafa ákveðið að verja meiri tíma og fé til þessa nýja málaflokks í norrænu samstarfi. Á vordögum breyttu samstarfsráðherrarnir forgangsröðun fjárveitinga á þessu ári með því að ráðstafa 4 m.da.kr. til norræns samstarfs um aðlögun flóttafólks og innflytjenda á árinu 2016.

Ráðherrarnir náðu samkomulagi um samstarfsáætlun með eftirfarandi markmiðum:

Samstarfsáætluninni er ætlað að styðja við starf að aðlögun flóttafólks og innflytjenda í löndunum með því að efla norrænt samstarf um þessi málefni með miðlun reynslu og sköpun nýrrar þekkingar í brennidepli. Áætlunin felur í sér eftirtalin undirmarkmið:

- Að kortleggja norrænt samstarf sem nú fer fram um aðlögun flóttafólks og innflytjenda.

- Að dreifa og miðla norrænni þekkingu og reynslu af aðlögunarmálum.
- Að leiða saman stofnanir og aðra aðila sem vinna að aðlögun á Norðurlöndum, þar á meðal ráðuneyti, stjórnsýslustofnanir, yfirvöld, svæðisyfirvöld, sveitarfélög, fagfólk, sérfræðinga og borgarasamfélagið.
- Að styðja við það aðlögunarstarf sem nú fer fram í löndunum.
- Að virkja norrænar stofnanir til þátttöku við framkvæmd áætlunarinnar, t.d. Norrænu velferðarmiðstöðina (NVC), Norrænu rannsóknastofnunina um byggðaðróun (Nordregio) og Norræna rannsóknaráðið (NordForsk).
- Að afla nánari þekkingar sem byggir á niðurstöðum rannsókna á aðlögun.
- Að koma á norrænni samstarfsáætlun til þriggja ára.
- Samstarfsáætlunin á að stuðla að og styðja við stefnumótandi starf um málefni barna og ungmenna, jafnréttismál og sjálfbæra velferð þvert á fagsvið Norrænu ráðherranefndarinnar.

Norðurlandaráð

B 311/velfærd

Afgreiðsla:
Norræna velferðarnefndin

Málsnúmer 16-00212-5

Meginþættir áætlunarinnar eru fjórir:

1. Miðstöð upplýsingamiðlunar
2. Öflun frekari þekkingar
3. Fjármögnun verkefna í löndunum
4. Sérstakt ráðherrasamstarf

1. Miðstöð upplýsingamiðlunar

Virk miðlun á þekkingu, bestu starfsháttum og áþreifanlegri reynslu verður tryggð með miðlægum samhæfingaraðila sem verður miðstöð upplýsingamiðlunar. Miðstöð upplýsingamiðlunar á að vera hugmyndabanki og mynda tengslanet. Á þann hátt tekur miðstöðin virkan þátt í að tryggja samhæfingu og miðlun þekkingar milli margra aðila, það er stjórnvalda, sveitarfélaga, félagasamtaka, ráðuneyta, stjórnsýslustofnana og annarra.

2. Öflun frekari þekkingar

Áætlunin á að tryggja að skapaður verði sameiginlegur þekkingargrunnur á Norðurlöndum og verði það gert með aðgerðum ýmist til skemmri eða lengri tíma:

Til skemmri tíma: Útgáfa skýrslu þar sem fram kemur yfirlit yfir fyrirbyggjandi þekkingu og rannsóknir á aðlögun. Áhersla er lögð á yfirsýn, samantekt og stefnumarkandi tillögur. Til lengri tíma: Skýr sameiginleg norræn rannsóknáætlun um aðlögun með þátttöku rannsóknasjóða og annarra fjármögnunaraðila á Norðurlöndum.

3. Fjármögnun verkefna í löndunum

Á árinu 2016 er fé áætlunarinnar varið í að styrkja norræn aðlögunarverkefni sem orðið hafa til hjá yfirvöldum, félagasamtökum og stofnunum í löndunum. Ráðgjafarhópur áætlunarinnar gæti gegnt mikilvægu hlutverki við umsýslu fjárens.

4. Sérstakt ráðherrasamstarf

Aðlögun spannar breitt svið, t.a.m. heilbrigðismál, félagslegar aðstæður, málefni barna og ungmenna, húsnæðismál, skólagöngu, menntun, tungumálakennslu, borgarasamfélagið, vinnumál, aðlögun á vinnumarkaði og jafnrétti. Margir þessara málaflokka eru margslungnir og falla undir fleiri en eina fagráðherranefnd. Formennska Finna kallaði því til óformlegs ráðherrafundar á haustdögum 2016 með þeim ráðherrum sem fara með aðlögunarmál í hverju landi fyrir sig.

Fjárhagsrammi áætlunarinnar á árinu 2016 nemur rúmlega 12 milljónum danskra króna.

Gerð fjárhagsáætlunar fyrir öll verkefni sem ráðgerð eru á árinu 2017 er ekki lokið en ljóst er að heildarfjárhagsrammi ársins 2017 verður rúmlega

15 milljónir danskra króna. Formennskuáætlun Norðmanna 2017 leggur til verulega fjárhæð sem og ýmis fagsvið.

Norðurlandaráð

Sjónarmið nefndarinnar

Norræna velferðarnefndin fagnar tillögu samstarfsráðherranna að samstarfsáætlun. Ánægjulegt er að finnska formennskan setji fólksflutninga og aðlögunarmál á oddinn í pólitísku samstarfi Norðurlanda. Er það til vitnis um að norrænt samstarf er sveigjanlegt, bregst skjótt við og vekur viðeigandi umræðu á opinberum vettvangi.

B 311/velfærd

Afgreiðsla:
Norræna velferðarnefndin

Málsnúmer 16-00212-5

Á undanförunum árum hefur fólki sem leitar hælís og dvalarleyfis á Norðurlöndum stórfjölgað. Afar brýnt er að löndin takist sameiginlega á við viðfangsefnin. Norrænu velferðarnefndinni er ljóst að alþjóðlegar og evrópskar reglugerðir gilda að miklu leyti um fólksflutninga og aðlögunarmál og að löndunum reynist erfitt að koma sér saman um frekari sameiginleg ákvæði. Engu að síður er mikilvægt að norrænu löndin miðli reynslu, leiði saman viðeigandi stofnanir og aðila, styðji aðlögunarstarf í löndunum, taki frumkvæði að rannsóknum og ekki síst skipi sérstaka ráðherranefnd til að fjalla um aðlögunarmál.

Á árinu 2016 hefur norræna velferðarnefndin beint sjónum að málefnum fylgdarlausra barna meðal flóttafólks, en um er að ræða hóp sem er viðkvæmur og varnarlaus. Nefndin telur að ráðherranefndartillagan um norrænt samstarf á sviði aðlögunar og fólksflutninga sé skref í rétta átt, og styður að umræddur málaflokkur njóti forgangs í norrænu samstarfi – pólitískt og fjárhagslega.

Þá fjallar nefndin um félagslega þætti vinnumarkaðarins en þeir tengjast að miklu leyti viðfangsefnum sem fylgja aðlögun nýrra íbúa. Því mælir nefndin með því að Norræna ráðherranefndin varpi ljósi á þessi málefni, t.d. í sérstakri ráðherranefnd um aðlögunarmál.

Stokkhólmi, 27. september 2016

Arja Juvonen (saf)

Bengt Morten Wenstøb (H)

Bente Stein Mathisen (H),

formaður

Christian Juhl (EL)

Hege Haukeland Liadal (A)

Jenis av Rana (Mfl.)

Karen J. Klint (S)

Lennart Axelsson (S)

Mikael Staffas (Lib)

Rasmus Jarlov (KF)

Rikard Larsson (S)

Sivert Haugen Bjørnstad (FrP)

Tillie Martinussen (D),

Vigdís Hauksdóttir (F),

varaformaður

Fyrirvari

Paula Bieler (SD) tók undir sjónarmið nefndarinnar en gerði þann fyrirvara við samstarfsáætlunina um aðlögun flóttafólks og innflytjenda að bíða skuli átekta eftir þekkingu áður en verkefni eru styrkt. Þá gerir hún fyrirvara við orðalag þriðja málsliðar og leggur til eftirfarandi:

Norræna velferðarnefndin leggur til að

Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

að varðandi samstarfsáætlunina um aðlögun flóttafólks og innflytjenda skuli bíða átekta eftir þekkingu áður en verkefni eru styrkt;

að hún hrindi í framkvæmd ráðherranefndartillögu um norræna samstarfsáætlun um aðlögun flóttafólks og innflytjenda;

að við framkvæmd samstarfsáætlunarinnar verði tekið mið af tilmælum í A 1672/velfærd: Nefndartillögu um flóttabörn sem koma ein síns liðs;

að skipst verði á og þróuð líkön/aðferðir – þar sem norræna vinnu- markaðslíkanið er virt – til að auka þátttöku flóttafólks og innflytjenda á vinnumarkaði.

Stokkhólmi, 27. september 2016

Paula Bieler (SD)

Norðurlandaráð

B 311/velfærd

Afgreiðsla:

Norræna velferðarnefndin

Málsnúmer 16-00212-5